

Súd: Okresný súd Vranov nad Topľou
Spisová značka: 6P/75/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8823201053
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Mihóková
ECLI: ECLI:SK:OSVT:2023:8823201053.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Vranov nad Topľou sudcom JUDr. Ivetou Mihókovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. V. K., nar. XX.XX.XXXX, t. č. Centrum pre deti a rodiny Spišská Nová Ves zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, Námestie slobody 5, Vranov nad Topľou, za účasti rodičov: Q. K., nar. XX.XX.XXXX a V. C., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom K. W. XXX, o zrušenie ústavnej starostlivosti, t a k t o

rozhodol:

Súd návrh z a m i e t a.

Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

- Rodičia sa podaným návrhom domáhali zrušenia ústavnej starostlivosti u mal. V.. Uviedli, že pominuli dôvody pre trvanie ústavnej starostlivosti. Syn v školskom roku 2022/2023 ukončil povinnú školskú dochádzku. Maloletý si praje vrátiť sa k biologickej rodine. Má dobré vzťahy so svojimi staršími súrodencami. Syna nenavštevujú z dôvodu značnej vzdialenosti od bydliska rodičov.
- Kolíznym opatrovník s návrhom nesúhlasil, uviedol, že v rodine nedošlo k zmene pomerov a zrušenie ústavnej starostlivosti nie je v záujme mal. dieťaťa.
- Súd vykonal dokazovanie oboznámením rozsudku tunajšieho súdu sp. zn. 9P/214/2013 správ od kolízneho opatrovníka a Centra pre deti a rodiny, správy obce K.P. W. a na základe takto vykonaného dokazovania zistil tento skutočný stav vecí:
- Rozsudkom tunajšieho súdu č. k. 9P/214/2013-13 zo dňa 24.03.2014 bola nariadená ústavná starostlivosť u mal. V. K. a ďalších súrodencov. Z odôvodnenia rozsudku je zrejmé, že k nariadeniu ústavnej starostlivosti bolo potrebné pristúpiť z dôvodu nevhodného rodinného prostredia, v ktorom žili maloleté deti. Otec v čase rozhodnutia súdu nadmerne požíval alkohol, rodičia zanedbávali starostlivosť o domácnosť a mal. deti, ktoré boli v nevyhovujúcom rodinnom prostredí ohrozené na svojom vývine.
- Rodičia na pojednávaní uviedli, že s mal. V. sú v telefonickom kontakte a syn sa im sťažoval, že v zariadení dochádza medzi deťmi k potýčkam a že aj jeho chlapci bijú, že mu v ústave nie je dobre a chce sa vrátiť domov. V zariadení je spolu s mladším bratom Q.. Do budúca si rodičia želajú, aby sa vrátil domov aj Q., ktorý by v mieste bydliska navštevoval školu a V. by mohol pracovať. Zároveň uviedli, že majú ďalších dvoch dospelých synov, ktorí už pracujú a najmladšia dcéra je maloletá. Bývajú v murovanom dome, kde sú dve izby, kúria tuhým palivom. V dome nie je voda ani elektrina.

6. Kolízna opatrovníčka uviedla, že prešetrili aktuálne pomery v rodine a zistenia sú uvedené v písomnej správe. Mal. V. navštevuje Š.E. D. Š. J. v R. a od septembra 2023 bude pokračovať v štúdiu v W. Š. J. v R.. Dieťa má osvojené základné hygienické návyky, dbá o svoj zovňajšok, je zručný, vie si udržať poriadok, je vedený k samostatnosti vzhľadom k jeho veku. Je zdravý, neužíva žiadne lieky ale trpí čiastočnou stratou sluchu. Jeho vzťah k biologickej rodine je kladný. S príbuznými sa kontaktuje prostredníctvom sociálnych sietí. O rodine rád rozpráva a v domácnosti rodičov trávi letné prázdniny. Domácnosť rodičov je zariadená najzákladnejším nábytkom. Nie je pripojená na elektroinštalačné služby. Hygiena v domácnosti je na nízkej úrovni a bez sociálneho zariadenia. Obaja rodičia poberajú invalidný dôchodok, majú zhoršený sluch a poberajú prídavok na dcéru V.. Nie je v záujme mal. dieťaťa aby sa za týchto okolností vrátilo do domáceho prostredia. V Centre pre deti a rodiny nadobudol mal. samostatnosť v sebaobslužných úkonoch. Nie je záškolákom. Bude pokračovať vo vzdelávaní v rámci svojich možností a schopností. Domáce prostredie je málo podnetné. Dôjde ku stagnácii, prípadne k regresii vo vývine a správaní. Zrušenie ústavnej starostlivosti nie je v záujme mal. dieťaťa.

7. Centrum pre deti a rodiny v B. N. M. v správe uviedlo, že podľa tvrdenia mal. V. stredná škola, na ktorej by mal pokračovať v štúdiu ho nezaujíma, chcel by sa vyučiť za murára ale kvôli sluchovému postihnutiu to nie je možné. Preferuje návrat do domáceho prostredia. S príbuznými je v kontakte cez sociálne siete. Dospelí bratia mu sľúbili, že ho vezmú na brigádu. Fyzická práca ho baví. Vie si nakúpiť potraviny, uvariť jedlo, vyprať bielizeň. Bol vedený k účelnému hospodáreniu s finančnými prostriedkami. Chce ísť domov nielen na prázdniny, ale praje si, aby súd zrušil ústavnú starostlivosť.

8. Zo správy obce K. W. súd zistil, že rodičia mal. žijú v miestnej rómskej osade. Dcéra A.P., u ktorej bola v minulosti nariadená ústavná starostlivosť odišla bývať k druhovi a narodilo sa jej mal. dieťa. Rodina žije vo veľmi skromných podmienkach. V domácnosti chýba elektrina a voda. Príjem rodiny pozostáva z invalidného dôchodku a prídavku na dieťa. Rodina nevie hospodáriť s financiami. Na živobytie si požičiavajú a zadlžujú sa. Vzťahy v rodine nie sú najlepšie. Otec Q. je osobou prchkej, výbušnej povahy, k výchove detí nikdy nepristupoval zodpovedne. V súčasnom období starší synovia sú málo doma, lebo odchádzajú za prácou, ale prístup k starostlivosti o maloletú V. je veľmi nezodpovedný a chabý. Otec býva často v alkoholickom opojení. V apríli 2021 terénna sociálna pracovníčka riešila v rodine problém obťažovania dcéry A., ktorá ju vyhľadala. Uviedla, že otec ju obťažuje, v nočných hodinách chodí za ňou a obnažuje sa pred ňou. K intímnostiam nikdy nedošlo, ale dcéra mala z neho strach a bála sa. Uvedené konanie otca bolo nahlásené Policajnému zboru SR. U dcéry A. bola po jej návrate z ústavnej starostlivosti riešená zlá školská dochádzka. Dcéra tvrdila, že otec jej nechcel dávať peniaze na autobus a ona sa nemala ako do školy dostať. Jej príchod do rodinného prostredia jej po všetkých uvedených skutočnostiach skôr poškodil ako pomohol hlavne po psychickej stránke. Stala sa utiahnutou, bála sa vyjadriť svoj názor, bála sa otca. Má vybudovaný dobrý vzťah len k matke. K matke maloletého V. uviedli, že ide o citlivú osobu, ktorá sa snaží starať o svoju maloletú dcéru V., ale vidieť na nej, že je ustráchanou a bojzlivou osobou. V rodine dochádza k potýčkam hlavne v čase požívania alkoholu zo strany otca. Pri návštevách a komunikácii vidíme záujem o starostlivosť len zo strany matky, správanie, výchova a postoj k rodinnému spolužitiu je zo strany otca flegmatický, ľahostajný, pristupuje ku svojim povinnostiam otca benevolentne, nezodpovedne. Rodičia maloletých detí majú stále záujem, aby sa vrátili domov z ústavnej starostlivosti obe deti V. a Q. (podľa názoru obce prevláda benefit získania príjmu z prídavkov na deti). V súčasnosti, konkrétne pri riešení žiadosti o návrat z ústavnej starostlivosti syna V., poukazujú vyššie uvedené skutočnosti, ktoré by v tomto období vývinu dieťaťa neblaho pôsobili na vývin, školskú dochádzku ako aj osobnostný rast maloletého dieťaťa.

9. Súd vec takto právne posúdil:

10. Podľa ust. § 55, ods. 3 Zákona o rodine súd zruší ústavnú starostlivosť najmä vtedy, ak mal. dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, alebo do pestúnskej starostlivosti, alebo ak zanikli dôvody, pre ktoré bola nariadená.

11. Na prípadnú zmenu rozhodnutia súdu o ústavnej starostlivosti u mal. dieťaťa je dôvodom zmena pomerov závažnejšieho charakteru v tých okolnostiach, ktoré tvorili skutkový podklad skoršieho rozhodnutia. Medzi záujmami dieťaťa a rodičov musí byť zachovaná rovnováha, pričom pri hľadaní tejto rovnováhy musí byť osobitný význam venovaný najvyšším záujmom dieťaťa, ktoré môžu prevažovať nad záujmami rodiča. I. ÚS 379/2010 (ÚS SR)

12. Za zánik dôvodov, pre ktoré bola ústavná starostlivosť nariadená treba rozumieť odstránenie nedostatkov vo výchovnej spôsobilosti tých, ktorým starostlivosť o dieťa primárne patrí, teda rodičov. Alebo prinajmenšom potlačenie príčin, pre ktoré osobná starostlivosť o dieťa pred nariadením ústavnej starostlivosti nebola na vyžadovanej úrovni. (14CoP/55/2014 KS BB).

13. V danom prípade z výsledkov vykonaného dokazovania súd zistil, že životné podmienky a prístup k starostlivosti o mal. deti sa v biologickej rodine mal. od nariadenia ústavnej starostlivosti nezmenil. Rodina žije vo veľmi skromných podmienkach bez vody a elektriny, problémom je aj správanie sa otca, ktorý vo zvýšenej miere požíva alkohol. Matka je ustráchaná, sama starostlivosť o deti na požadovanej úrovni nezvláda. Príchod mal. V. do tohto prostredia by znamenal stagnáciu až ohrozenie jeho ďalšieho napredovania. Je v záujem mal. dieťaťa aby napriek ukončeniu základnej školskej dochádzky pokračoval v ďalšom štúdiu, ktoré je primerané jeho schopnostiam a zdravotnému stavu. Po príchode do rodinného prostredia je možné sa domnievať, že by v štúdiu nepokračoval. Rodičia sa vyjadrili, že by mohol pracovať a získavať príjem.

14. Podľa ust. § 43 ods. 1 Zákona o rodine mal. dieťa má právo vyjadriť samostatne a slobodne svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Názoru mal. dieťaťa musí byť venovaná náležitá pozornosť zodpovedajúca jeho veku a rozumovej vyspelosti.

Právo mal. detí vyjadriť slobodne svoj názor vo veciach, ktoré sa ich týkajú je ich nepopierateľným právom avšak v konečnom dôsledku posúdenie záujmu detí prináleží súdu. Jeho úlohou je korigovať predstavy a názory mal. detí o tom, čo je pre nich za danej situácie vhodné a čo nie. Nemožno totiž pripustiť, aby bol v konaní zohľadnený výhradne názor mal. detí bez zreteľa na všetky zistené skutočnosti a v súlade s takto vysloveným názorom, aby došlo k vyhláseniu autoritatívneho rozhodnutia súdu. (2CoP/26/2014 KS PO)

V danom prípade aj keď mal. V. prezentoval svoj záujem vrátiť sa do rodinného prostredia súd korigoval túto predstavu maloletého vzhľadom k tomu, že vrátenie sa v tomto štádiu do málo podnetného rodinného prostredia nie je v súlade so záujmom mal. dieťaťa, a preto návrh rodičov na zrušenie ústavnej starostlivosti zamietol.

15. O trovách konania bolo rozhodnuté podľa § 52 Civilného mimosporového poriadku v platnom znení, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove v potrebnom počte vyhotovení.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).